

Handläggare
Per Onning
Telefon: 0850804045

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2020-09-24

Remiss av Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till en övergripande gemensam strategi för arbetsmarknadsinsatser. Strategin gäller alla stadens nämnder och bolag och syftet är att definiera stadens långsiktiga arbete med arbetsmarknadsinsatser och dess målsättningar, prioriteringar och vägledande principer. Strategin visar på samband med andra politikområden, stadens roll i arbetsmarknadspolitiken och ansvarsfördelningen inom staden. Fokus är på insatser riktade till den enskilde för att etablera denne på arbetsmarknaden. Strategin har kopplingar till stadens näringslivspolicy och stadens utbildningsinsatser. I ärendet redogörs för de övergripande målen, en hög sysselsättningsgrad i hela befolkningen, lågt beroende av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet och god kompetensförsörjning för arbetsgivare. Ett antal områden av central betydelse identifieras och till dessa kopplas styrande principer.

I strategin redogörs för särskilt prioriterade grupper som exempelvis försörjningsstödstagare, ungdomar, nyanlända och personer med funktionsnedsättning. Staden framhåller vikten av samverkan med arbetsgivare och civilsamhället för att erbjuda kompletterande aktiviteter till de insatser staden tillhandhåller.

Förvaltningen anser att det är bra med en stadsövergripande strategi för arbetsmarknadsinsatser och instämmer i vikten av samverkan med såväl externa aktörer som inom staden. Förvaltningen vill särskilt framhålla vikten av att samarbeta med civilsamhället och speciellt i arbetet med unga vuxna. Förvaltningen saknar ett perspektiv om åtgärder för före detta kriminella då det är en grupp som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till ett antal nämnder, däribland Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, skickat ett förslag på en stadsgemensam strategi för arbetsmarknadsinsatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av strategiska enheten.

Ärendet

Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser ska definiera stadens långsiktiga arbete med arbetsmarknadsinsatser, målsättningar, prioriteringar och vägledande principer. Strategin ska också visa på samband med andra politikområden, stadens roll i arbetsmarknadspolitiken och ansvarsfördelningen inom staden. Fokus ligger på insatser riktade till den enskilde för att främja etablering på arbetsmarknaden. Strategin har kopplingar till bland annat stadens näringslivspolicy och stadens utbildningsinsatser. I strategin anges övergripande mål för stadens arbetsmarknadsinsatser. Strategiska inriktningar definieras utifrån ett antal områden av central betydelse för stadens arbetsmarknadsinsatser. Till vart och ett av dessa områden kopplas vägledande och styrande principer. De övergripande målen för Stockholms stads arbetsmarknadsinsatser är en hög sysselsättningsgrad i hela befolkningen, lågt behov av försörjningsstöd beroende av arbetslöshet och god kompetensförsörjning för arbetsgivare.

Strukturella faktorer

- *Kunskapsintensiv arbetsmarknad*
Kännetecknande för Stockholms arbetsmarknad är att den är kunskapsintensiv och det kommer att förstärkas än mer framöver. Många företag har brist på kompetent personal och den kompetens som många arbetslösa har är inte den kompetens som efterfrågas av företagen.
- *Strukturomvandling på arbetsmarknaden*
De ökade kraven på digital kompetens och den ökade automatiseringen medför att vissa yrken kommer att försvinna och andra tillkomma.
- *Grupper med särskild risk för arbetslöshet*
De grupper som har en särskilt utmanande situation för att etablera sig på arbetsmarknaden även i högkonjunktur riskerar att hamna i en än mer utsatt position på arbetsmarknaden i en lågkonjunktur. Grupper med särskilt utsatt situation på arbetsmarknaden är
 - Personer med kort utbildningsbakgrund
 - Utrikesfödda/ nyanlända

- Personer med funktionsnedsättning
- Unga som varken arbetar eller studerar

Staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken men staden spelar en viktig roll på den lokala nivån i samverkan med Arbetsförmedlingen genom att, parallellt med den statliga arbetsmarknadspolitiken, erbjuda insatser för att stödja de målgrupper som staden angivit till egen försörjning. Stockholms stads insatser på arbetsmarknadsområdet utgår främst från socialtjänstlagen. Socialtjänstverksamheten ska främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning. Staden har enligt socialtjänstlagen rätt att begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Huvuddelen av stadens insatser sker genom Jobbtorg Stockholm som i sin verksamhet fullgör socialtjänstuppgifter.

Målgrupper för stadens arbetsmarknadsinsatser

- Försörjningsstödstagare
Personer som ansöker om försörjningsstöd på grund av arbetslöshet är en målgrupp för stadens arbetsmarknadsinsatser. Socialtjänstlagen ställer krav på att den enskilde ska stå till arbetsmarknadens förfogande, är inskriven på arbetsförmedlingen och deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- Ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret
Enligt skollagen har Stockholms stad ett aktivitetsansvar för ungdomar som fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationellt program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Staden ska identifiera, informera och kontakta ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret för att dessa ska börja eller återuppta sina gymnasiestudier alternativt erbjuda annan meningsfull sysselsättning.
- Målgrupper som nås via uppsökande arbete
Enligt socialtjänstlagen ska staden för grupper som är i behov av samhällets särskilda stöd främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden genom att främja den enskildes rätt till arbete och utbildning. Vilka dessa grupper är fastställs genom uppdrag från Kommunfullmäktige. Unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar är en prioriterad målgrupp som bedöms ha behov av särskilt stöd och insatser. Övriga grupper är romer samt kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden.

- **Nyanlända**
Arbetsmarknadsinsatser för nyanlända är inte primärt ansvar för staden men genom sin kommunala kompetens kan staden bidra till att stärka anknytningen till arbetslivet och samhällslivet inom sina verksamheter.
- **Övriga målgrupper**
Grupper som har kontakt med enheter inom stadsdelsförvaltningarna men inte har försörjningsstöd så som socialpsykiatri, LSS, missbruk/beroende eller sociala insatsgrupper kan ta del av stadens arbetsmarknadsinsatser under vissa förutsättningar. Personer som omfattas av samverkan inom ramen för FINSAM (Samordningsförbundet Stockholm stad) eller samverkansöverenskommelse med Arbetsförmedlingen kan också få del av stadens insatser.

Principer för stadens arbetsmarknadsinsatser

Aktivitet och tidig matchning – aktiva åtgärder som syftar till att stötta arbetslösa personer till arbete och egen försörjning prioriteras framför passivt biståndsmottagande. Då Arbetsförmedlingens insatser inte räcker till ska arbetslösa inom målgrupperna erbjudas individuellt matchningsstöd eller kompetenshövande insatser.

Ansvarsfördelning – Arbetsförmedlingens uppdrag omfattar platsförmedling, arbetsförberedande som vägledning, utbildning, yrkesinriktad rehabilitering och sysselsättningsskapande åtgärder. Stadens insatser ska komplettera de statliga arbetsmarknadsinsatserna. På såväl central som lokal nivå ska det finnas samverkansöverenskommelser med arbetsförmedlingen och även kring den egna individens planering.

Likvärdighet – Jobbtorg Stockholm är ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser. Syftet är att medborgarna ska erbjudas likvärdig service och tillgång till arbetsmarknadsinsatser.

Individen i fokus – Stockholms stads arbetsmarknadsinsatser ska stödja individen att delta i arbetslivet utifrån sina förutsättningar och stödet ska tillgängliggöras utifrån individens behov. Samverkan kring individen är särskilt central mellan följande aktörer

- Jobbtorg Stockholm och stadsdelsnämnderna samt socialnämnden. *Rutin för samverkan mellan stadens stadsdelsförvaltningar och Jobbtorg Stockholm* ska säkerställa ett rättssäkert samarbete och effektivt samarbete.
- Staden och Arbetsförmedlingen. Samverkan ska regleras genom centrala och lokala överenskommelser.

- Stadens arbetsmarknadsinsatser och Vuxenutbildning Stockholm. Ibland går vägen till arbete via utbildning. Stadens arbetsmarknadsinsatser ska, där så är lämpligt, beakta olika vägar till utbildning för att individen ska stärka sin ställning på arbetsmarknaden.
- Genom FINSAM samordningsförbundet samverkar staden med Försäkringskassan, Region Stockholm och Arbetsförmedlingen. FINSAM ska arbeta med metodutveckling och skapa aktiviteter kring målgrupper med behov av samordnade insatser från flera myndigheter. FINSAM handläggarteam Jobbtorg Stockholm är multikompetenta team som syftar till samordnad rehabilitering och planering med individen.
- Effektivitet. Utvecklingen av stadens arbetsmarknadsinsatser ska baseras på kontinuerlig uppföljning och analys, forskning och beprövad erfarenhet kring vilka insatser som ger effekt. Tidig matchning är utgångspunkten för deltagare i stadens arbetsmarknadsinsatser. Tillgänglig forskning visar att följande har betydelse för insatsernas effektivitet:
 - Insatser som ökar humankapitalet genom utbildning eller andra kompetenshöjande insatser.
 - Insatser som utgår från arbetsmarknadens behov.
 - Insatser som har en nära koppling till den reguljära arbetsmarknaden.
 - Insatser som sänker inträdeströsklarna, till exempel lönesubventioner och skyddade arbeten.
 - Parallellt stöd inom andra livsområden och samverkan med andra aktörer.

Staden ska använda de möjligheter som finns till finansiering genom bland annat EUs fonder och program eller FINSAM för verksamhetsutveckling. Arbetsmarknadsinsatserna ska använda sig av digitaliseringens möjligheter för att öka tillgängligheten. Insatserna ska prövas utifrån kvalitet och effektivitet och därefter ska en bedömning göras av vad som är bäst att erbjuda i egen regi eller genom upphandling.

Staden som arbetsgivare

Stockholms stad är en stor arbetsgivare och därmed en betydelsefull aktör inom sina egna arbetsmarknadsinsatser. Att staden är delaktig som arbetsgivare i arbetsmarknadsinsatserna bidrar till

kompetensförsörjningen samtidigt som det bidrar till att minska långtidsarbetslösheten i utsatta grupper.

Principer

Tillhandahållna platser i stadens verksamheter

Stadens verksamheter bidrar till att främja sysselsättning genom att erbjuda platser för Stockholmsjobb, praktiktillfällen och feriejobb för ungdomar. Medarbetare inom stadens verksamheter kan bidra genom att delta i mentorskapsprogram och handledarutbildningar.

Kompetensförsörjning

Stockholms stad står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning, bland annat har äldreomsorgen och förskolan stora rekryteringsbehov. Personer inom stadens arbetsmarknadsinsatser kan utgöra en viktig resurs för kompetensförsörjningen. Riktade insatser ska erbjudas deltagare där utbildning och yrkeserfarenhet kombineras för att bidra till kompetensförsörjningen. Arbetsdifferentiering kan vara ett sätt att tillvarata befintlig kompetens och samtidigt bereda fler personer inträde på arbetsmarknaden. Arbetsdifferentiering innebär att utbildad personal utför de moment som kräver formell kompetens men avlastas från de arbetsuppgifter som inte kräver formell kompetens.

Samverkan med arbetsgivare

Samverkan med arbetsgivare är central i Stockholms stads arbetsmarknadsinsatser för att öppna fler vägar till arbete. Förutom insatser för att rusta individer för arbetsmarknadens krav riktas ett aktivt påverkansarbete till arbetsgivare för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden. Stadens arbetsgivarverksamhet ska även bidra till att öka tillgången på kompetens på arbetsmarknaden. De lokala jobbtorgen ska med utgångspunkt i god kännedom om lokala arbetsgivarers rekryteringsbehov bedriva matchningsarbete och kompetenshöjande insatser.

Principer

Arbetsmarknadsinsatserna som staden erbjuder ska svara mot arbetsgivarers behov och krav. Stockholms stad ska samverka med branscher och arbetsgivare som efterfrågar kompetens och har rekryteringsbehov. Arbetsmarknadsinsatserna ska bidra till arbetsgivarers kompetensförsörjning och skapa fler vägar till inträde på arbetsmarknaden för utsatta grupper. Vidare ska insatserna främja möjligheten till yrkesmässig rörlighet och möta behov av omställning.

Partnerskap med arbetsgivare

Staden ska teckna partnerskap med arbetsgivare och branschorganisationer i regionen. Stockholms stads integrationspakt ska bidra till ökad integration och möta arbetsgivares utmaningar att hitta arbetstagare med efterfrågad kompetens.

Sociala krav i upphandling

Stockholms stads program för upphandling och inköp säger att staden ska sträva efter att upphandling bidrar till en positiv samhällsutveckling och inkluderande arbetsmarknad. Det innebär att staden ska ställa krav på leverantörerna att öppna upp för anställning och praktik i de fall det bedöms lämpligt med hänsyn till uppdragets omfattning och art.

Samverkan civilsamhället

Genom att samverka med civilsamhället kan deltagare i stadens arbetsmarknadsinsatser erbjudas insatser som kompletterar stadens ordinarie verksamhet. Exempelvis kan nämnas social samvaro, möta etablerade stockholmare, träna på svenska språket eller skaffa ett bredare kontaktnät inom sitt yrkesområde. Samverkan kan ske enligt två principer.

Formell samverkan

Formell samverkan som innefattar ekonomisk ersättning genom antingen upphandlad utförare av offentlig välfärdstjänst eller genom idéburna offentliga partnerskap när så är rättsligt möjligt.

Informell samverkan

Informell samverkan med civilsamhället utan ekonomisk ersättning. Det kan exempelvis ske genom dialog, nätverk som integrationspakten, att föreningar bjuds in till samråd eller aktiviteter som stärker stödet kring individen.

Utbildning som vägen till jobb

Utbildning har en allt större betydelse för etablering på arbetsmarknaden och kort utbildning är den enskilt största faktorn som påverkar arbetslöshet. Stadens arbetsmarknadsinsatser ska därför integreras med utbildningsinsatser.

Principer

Studie- och yrkesvägledning och övergångar till studier

Personer i kontakt med stadens arbetsmarknadsinsatser ska erbjudas studie- och yrkesvägledning. Deltagaren vägleds till vuxenutbildning, folkhögskola, arbetsmarknadsutbildning eller kortare yrkeskurs. Genom uppsökande arbete når staden personer med kort tidigare utbildning och stora utbildningsbehov som har rätt till SFI (Svenska för invandrare) och utbildning respektive särskild utbildning på grundläggande nivå och motiverar dem till studier.

Utbildning integreras i stadens arbetsmarknadsinsatser

En stor andel av deltagarna i stadens arbetsmarknadsinsatser är kortutbildade och har inte den kompetens som arbetsgivare efterfrågar. Kurser och utbildningar för att öka förutsättningarna för att komma i arbete ska vara en integrerad del av stadens arbetsmarknadsinsatser.

Samverkan med arbetsförmedlingen

Staden samverkar med Arbetsförmedlingen och deltar i de statliga arbetsmarknadsinsatserna genom sitt ansvar för utbildning och vägledning. För denna samverkan ska det finnas en tydlig samverkansrutin.

Ansvarsfördelning inom staden för arbetsmarknadsinsatser

En tydlig ansvarsfördelning inom staden är viktig för att arbetet ska hålla god kvalitet och resurserna nyttjas effektivt. I strategin redogörs sedan detaljerat för hur ansvarsfördelningen ser ut i staden. I denna ärendebeskrivning redogörs för de delar som berör samtliga bolag och nämnder samt de delar som stadsdelsnämnderna ansvarar för.

Samtliga nämnder och bolag

- Ska tillhandahålla platser för Stockholmsjobb och feriejobb
- Ska utifrån möjlighet bereda plats för arbetslösa stockholmare som deltar i arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- Skapa långsiktiga och jämlika förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att kunna få och upprätthålla ett arbete inom staden

Stadsdelsnämnderna ansvarar för

- Att utreda behov av och tillhandahålla förberedande stöd och/eller parallellt stöd och etablera kontakter som behövs inom andra livsområden för att en individ ska kunna delta i arbetsmarknadsinsats och planering mot arbete eller studier inom Jobbtorg Stockholm
- Att vid behov tillhandahålla förberedande stöd/förrehabiliterande insatser i syfte att höja aktivitetsnivån, stärka hälsan, motivera och förbereda inför en arbetsmarknadsinsats
- Att i samverkan med Jobbtorg Stockholm använda de gemensamma bedömningsinstrumenten för att synliggöra behov av stöd, kunna erbjuda rätt insats samt tydliggöra ansvar kring individens stödbehov
- Samverkan med arbetsmarknadsnämnden och Arbetsförmedlingen kring offentligt skyddad anställning, OSA
- Samverkan med arbetsmarknadsnämnden kring rekrytering och tillhandhållande av platser för Stockholmsjobb
- Rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar

- Biståndsbedömd sysselsättningsinsats för socialpsykiatrins målgrupp

Synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar förslaget på en strategi för stadens arbetsmarknadsinsatser och instämmer i vikten av samverkan med Arbetsförmedlingen. Förvaltningen ser positivt på att samverkan, såväl inom staden som med externa aktörer, kring särskilt utsatta grupper betonas. Förvaltningen anser dock att gruppen tidigare kriminella bör nämnas då dessa har betydande svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Vikten av kompetenshöjande insatser såsom utbildning framhålls i strategin och förvaltningen instämmer i detta. Stadens roll som arbetsgivare och vikten av att tillhandahålla praktik, feriejobb och Stockholmsjobb lyfts vilket även förvaltningen anser vara en viktig roll för staden att fylla. Även betydelsen av individuella insatser och att medarbetare i staden ska kunna vara mentorer och vara handledare instämmer förvaltningen i. Att personer i arbetsmarknadsinsatser ska betraktas som en möjlig framtida resurs framhålls och förvaltningen delar den uppfattningen.

Samverkan med arbetsgivare för att kunna få praktikplatser och få information om vad arbetsgivare efterfrågar för kompetens framhålls i strategin och förvaltningen instämmer i vikten av detta. Förvaltningen ser mycket positivt på att samverkan med civilsamhället tillmäts betydelse och speciellt i arbetet med unga vuxna.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Pirjo Dahlgren-Jespersson
Ansvarig

Bilagor

1. Stockholms stads strategi för arbetsmarknadsinsatser.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2020-09-03
Pirjo Dahlgren-Jespersson, Avdelningschef	2020-09-03